

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ
І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ

Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції

**ПРОДОВОЛЬЧА ТА ЕКОЛОГІЧНА БЕЗПЕКА
В УМОВАХ ВІЙНИ ТА ПОВОЄННОЇ ВІДБУДОВИ:
ВИКЛИКИ ДЛЯ УКРАЇНИ ТА СВІТУ**

*присвяченої 125-річчю Національного університету
біоресурсів і природокористування України*

**Секція 4. Якість освіти та гуманітарна наука в умовах війни
та глобальних викликів**

**25 травня 2023 року
Київ, Україна**

Організатор конференції:

Національний університет біоресурсів і
природокористування України

Продовольча та екологічна безпека в умовах війни та повоєнної відбудови: виклики для України та світу: мат. Міжн. наук.-практ. конф., секція 4: Якість освіти та гуманітарна наука в умовах війни та глобальних викликів (м. Київ, 25 трав. 2023 р.). Київ, 2023. С. 358.

Матеріали конференції подано в авторській редакції.

У збірнику подано результати обговорення актуальних проблем, перспектив і шляхів забезпечення продовольчої та екологічної безпеки в умовах війни, плану відновлення України, сталого розвитку світу в контексті глобальних і регіональних викликів, трансформації суспільства та формування нової парадигми розвитку.

Редакційна колегія:

Ніколаєнко С. М. (відповідальний редактор), Кваша С. М., Кондратюк В. М., Ткачук В. А., Шинкарук В. Д., Барановська О. Д., Баль-Прилипка Л. В., Братішко В. В., Глазунова О. Г., Гриценко І. С., Діброва А. Д., Євсюков Т. О., Каплун В. В., Коломієць Ю. В., Кононенко Р. В., Васишин Р. Д., Мельник В. І., Остапчук А. Д., Отченашко В. В., Рудик Я. М., Ружило З. В., Савицька І. М., Тонха О. Л., Цвіліховський М. І., Яра О. С.

Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції

**ПРОДОВОЛЬЧА ТА ЕКОЛОГІЧНА БЕЗПЕКА В УМОВАХ ВІЙНИ ТА ПОВОЄННОЇ
ВІДБУДОВИ: ВИКЛИКИ ДЛЯ УКРАЇНИ ТА СВІТУ**

*присвяченої 125-річчю Національного університету біоресурсів
і природокористування України*

Секція 4. Якість освіти та гуманітарна наука в умовах війни та глобальних викликів

Відповідальний за випуск: **Отченашко В. В.**

© НУБіП України, 2023.

УДК: 340:61:355(076)

**ПРАВОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАДАННЯ МЕДИЧНОЇ ДОПОМОГИ
ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦЯМ В УКРАЇНІ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ**

Калинюк Н.М., канд. юрид. наук, доцент (kalunyknm@tdmu.edu.ua), **Гуменна Н.В.**, канд.
юрид. наук, доцент (gumenna@tdmu.edu.ua),

*ЗВО «Тернопільський національний медичний університет імені
Горбачевського МОЗ України», м. Тернопіль* *І.Я.*

Сопіга М.О., канд. іст.наук, доцент (sopihamo@nubip.edu.ua)

Національний університет біоресурсів і природокористування України, м. Київ

Юридичні засади реалізації права військовослужбовцями на охорону здоров'я та медичну допомогу закріплено у ст. 12 Закону України (далі – ЗУ) «Про соціальний правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей» [1]. Військовослужбовці, військовозобов'язані та резервісти, які призвані на навчальні (або перевірочні) або спеціальні збори, мають право на безоплатну кваліфіковану медичну допомогу у військово-медичних закладах охорони здоров'я. Відповідно до Наказу МОЗ України «Щодо надання медичної допомоги в умовах воєнного стану військовослужбовцям, які беруть участь в операції об'єднаних сил» [2], медична допомога надається усім постраждалим та пораненим у цілодобовому режимі безвідмовно, госпіталізація постраждалих та поранених здійснюється у найближчі заклади охорони здоров'я, які спроможні надати допомогу відповідно до профілю ураження.

Разом з тим, відповідно до п. 254 Статуту внутрішньої служби Збройних Сил України, військовослужбовці, які захворіли раптово або дістали травму, направляються до медичного пункту частини негайно, у будь-який час доби, де проводиться їх 14-денне стаціонарне лікування [3]. Водночас, норми, що забезпечували порядок надання медичної допомоги військовослужбовцям в умовах воєнного стану зазнали вдосконалення шляхом прийняття Закону про внесення змін до ст. 11 ЗУ «Про соціальний правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей» [4]. Зазначені зміни забезпечили правові умови для належного їх лікування. Зокрема, передбачено можливість забезпечити проведення лікування військовослужбовців за межами України в умовах воєнного стану, а також безоплатну медико-психологічну реабілітацію у відповідних центрах з відшкодуванням вартості проїзду до них за рахунок держави.

Порядок направлення військовослужбовців для лікування за межі України в умовах воєнного стану затверджений Постановою Кабінету Міністрів України «Про забезпечення організації направлення осіб із складових сил оборони та сил безпеки, постраждалих у

зв'язку з військовою агресією Російської Федерації проти України, на лікування за кордон» [5]. Цей Порядок визначає алгоритм дій з приводу необхідної евакуації захисника України для лікування за кордон. По-перше, заклад охорони здоров'я, в якому захисники України перебувають на лікуванні та/або реабілітації складає у довільній формі клопотання про необхідність направлення військовослужбовця України для лікування за кордон. По-друге, клопотання надсилається до військово-медичного закладу (заклад охорони здоров'я Міністерства оборони, Міністерства внутрішніх справ, Служби безпеки, Державної прикордонної служби і ін.). По-третє, консилиум військово-медичного закладу охорони здоров'я формує висновок про необхідність направлення військовослужбовця на лікування за кордон, надсилаючи його Командуванню Медичних сил Збройних Сил України. По-четверте, Командування Медичних сил надсилає на розгляд МОЗ висновок та інші необхідні документи.

Обов'язок вжиття усіх заходів щодо пошуку клінік за кордоном; формування необхідного переліку пакету документів для перетину кордону та забезпечення транспортування захисників забезпечує Командування Медичних сил, МОЗ та МЗС України. При цьому, лікування за кордоном для пацієнт-військовослужбовця є безкоштовним.

Наведене дає підстави для висновку про те, що чинне законодавство гарантує військовослужбовцям право на безоплатне отримання психологічної реабілітації; щорічне медичне обстеження і диспансеризація із залучення необхідних спеціалістів; безоплатне забезпечення ліками; стоматологічну медичну допомогу; санаторно-курортне лікування; оздоровлення дітей військовослужбовців в порядку та у спосіб визначеному чинним законодавством України.

Перелік посилань

1. Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей: Закон, Верховна Рада України, № 2011-ХІІ від 20.12.1991 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2011-12#Text>

2. Щодо надання медичної допомоги в умовах воєнного стану військовослужбовцям, які беруть участь в операції об'єднаних сил: Наказ, МОЗ України № 379 від 25.02.2022 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://doz.zoda.gov.ua/news-deialnist/2023-nakaz-moz-ukrajini-vid-25-02-2022-379>

3. Про Статут внутрішньої служби Збройних Сил України: Закон, Верховна Рада України № 548-ХІV від 24.03. 1999 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/548-14#Text>

4. Про внесення зміни до статті 11 Закону України «Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей» : Закон, Верховна Рада України, № 2011-ХІІ від 20.12.1991 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2171-20#n2>

Про забезпечення організації направлення осіб із складових сил оборони та сил безпеки, постраждалих у зв'язку з військовою агресією Російської Федерації проти України, на лікування за кордон: Постанова, Кабінет Міністрів України № 411 від 05.04.2022 р. . [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/411-2022-%D0%BF#Text>